

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/71/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216203119
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8216203119.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Želetavská 1525/1, Praha 4, organizačná zložka v SR: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, Šancová 1/A, Bratislava, zastúpeného: ALTER IURIS, s.r.o., Tolstého 9, Bratislava, proti žalovanému C. C. V., nar. XX.XX.XXXX, G. XXX, N., o zaplatenie 7.018,70 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 14.2.2018 č.k. 7C/92/2016 - 88 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.590,20 eur s prísl. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 30 %.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že strany sporu uzavreli úverovú zmluvu, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, ktorú je potrebné posudzovať podľa ust. zákona č. 129/2010 Z. z.. Podľa zmluvy spotrebiteľovi, teda žalovanému, bol poskytnutý úver vo výške 5.840,-, z ktorého však bol okamžite ešte pred vyplatením úveru strhnutý jednorazový poplatok 840,- eur za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver. Spotrebiteľ bol následne povinný uhradiť 84 mesačných splátok. Súčet všetkých mesačných splátok, ktoré bol spotrebiteľ povinný zaplatiť a poplatku za poskytnutie služby predstavuje o 2.724,68 eur viac, než je výška poskytnutého úveru uvedená v zmluve. Túto sumu zmluva uvádza ako celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom. Ide však o nesprávny údaj, nakoľko aj zo zmluvy vyplývajúci poplatok 840,- eur je jednoznačne nákladom spotrebiteľa spojeným s touto úverovou zmluvou a jeho celkové náklady tak predstavujú až 3.564,64 eur. Takáto výška celkových nákladov spotrebiteľa zodpovedá v zmluve uvádzanej RPMN 26,58 % a nie žalobcom uvádzaných 18,30 %. Zmluva je tak vnútorne rozporná, keď nemôžu byť súčasne správne v nej uvádzané údaje o výške RPMN, celkových nákladoch a o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ v súvislosti s úverom zaplatiť. Rovnako reálna výška celkovej mesačnej splátky s prihliadnutím k dojednanému poplatku nie je 100,77 eur, ale 101,96 eur. Úverová zmluva tak neobsahuje správne údaje o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, výšku, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a zároveň obsahuje nesprávny údaj o RPMN. Uvedené nasvedčuje o tom, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené priznal žalobcovi nárok v rozsahu 4.590,20 eur, keď od sumy 5.000,- eur reálne poskytnutého úveru odpočítal úhrady vykonané žalovaným vo výške 409,80 Eur. Príslušenstvo pohľadávky odôvodnil § 517 OZ a o trovách konania strán rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania, podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené, a aby mu bola priznaná náhrada trov konania. Žalobca má za to, že predpoklady § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nastanú vtedy, ak sú kumulatívne naplnené všetky jej podmienky, teda nestačí, ak v zmluve chýba len jedna náležitosť vymenovaná v tomto bode. Pokiaľ ide o poplatok 840,- eur, žalovaný mal možnosť vybrať si, či tento poplatok uhradí z vlastných finančných prostriedkov pri čerpaní úveru alebo či bude poplatok hradený úverom. Žalovaný si dobrovoľne zvolil možnosť uhradiť tento poplatok formou úveru. Žalovaný si nemusel na poplatok vôbec požičovať, mohol poplatok za poskytnutie poistenia uhradiť aj z vlastných zdrojov, rozhodol sa však tak, že aj poplatok bude hradený v súvislosti s úverom, a teda skutočne poskytnutý úver tvorí suma vo výške 5.840,- eur. Suma vo výške 840,- eur je jednoznačne započítaná do celkovej čiastky, ktorú musí žalovaný zaplatiť, a teda je naplnená podmienka náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. j Zákona o spotrebiteľských úveroch. Na základe uvedeného má žalobca za to, že v otázke RPMN súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca sa tiež nestotožňuje s právnym názorom súdu, že by bolo potrebné uvádzať, akú časť splátky tvorí splátka istiny, úrokov, príp. poplatkov. Takýto výklad § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je v súlade so zákonom, teleologickým výkladom ani smernicou. V tejto súvislosti poukazuje aj na závery Súdneho dvora EÚ vo veci Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíróovej, sp. zn. C - 42/15. Je preto potrebné, aby všeobecné súdy vykladali predmetné ustanovenie eurokonformne v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice. Nemožno teda tvrdiť, že by zmluva neobsahovala náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch a v tejto súvislosti poukázal žalobca aj na rozhodnutie KS Prešov sp. zn. 11Co/39/2016. V súvislosti so spomínaným poplatkom 840,- eur podľa žalobcu nemožno na tento prípad aplikovať závery vyjadrené v rozhodnutí Krajského súdu Prešov sp. zn. 18Co/109/2011, ako to urobil súd prvej inštancie. Zdôrazňuje, že časť úveru vo výške 840,- eur predstavovala poskytnutie finančnej pomoci na účel zaplatenia poplatku, tak ako to už skôr uvádzal. V zmysle týchto dôvodov žalobca navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

6. Jedným z odvolacích dôvodov žalobcu je, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/7/2010).

7. Nemali by byť pochybnosti o tom, že predmetná vec sa týka sporu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. a súd prvej inštancie dôvodne skúmal, či predmetná zmluva je zložená z individuálne vyjednaných zmluvných podmienok. V konaní neboli zistené prekážky na vykonanie súdnej kontroly zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súd prvej inštancie správne podrobil súdnej kontrole zmluvné ustanovenia tak podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch.

8. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že nie je dôvodný nárok žalobcu uplatňovaný v tomto konaní, ktorý pozostával z jednorazového poplatku za zaradenie žalovaného do poistenia schopnosti splácať úver vo výške 840,- eur. Vzhľadom na výšku predmetného poplatku a spôsob jeho úhrady takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, ako to predpokladá § 53 ods. 1 OZ. Predmetná zmluva bola vyhotovená veriteľom - dodávateľom, poskytovateľom služieb bez možnosti žalovaného priviesť jej zmenu, ktorý tým, že podpísal zmluvu, keďže mal záujem o poskytovanú službu, musel prijať aj ostatné podmienky zmluvného vzťahu určené dodávateľom, vrátane poplatkov. Táto zmluvná

podmienka je zakomponovaná do textu zmluvy, je súčasťou vopred pripravenej formulárovej zmluvy a nebolo zistené, aby bola so žalovaným individuálne dojednaná.

9. Poplatkové zaťaženie spotrebiteľa bez poskytnutého protiplnenia banky súd prvej inštancie správne vyhodnotil ako neprijateľné.

10. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd poukazuje na rozsudok SD EÚ vo veci C - 377/14, ktorý vo výroku rozsudku v bode 3 výslovnej uviedol, že čl. 3 písm. l/ a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES, ako aj bod I. prílohy 1 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom, a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

11. V ďalšom rozsahu odvolací súd uvádza, že Zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 9 ods. 2 presne definuje, aké obligatórne obsahové náležitosti musia byť uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, pričom tieto musia byť vymedzené dostatočne jasne, zrozumiteľne a jednoznačne tak, aby nebola žiadna pochybnosť o tom, o ktorú obsahovú náležitosť zmluvy o úvere má ísť. Konkrétne v § 9 ods. 2 písm. k) uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. písm. k) predmetného zákona však zodpovedá len taký výklad, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva uvádzajúca uvedenie celkovej výšky mesačnej splátky, neobsahujúca aj vyčíslenie čiastkových súm reprezentujúcich jednotlivé čiastkové položky, čo je napriek odchylnosti takejto úpravy spotrebiteľských úverov od úpravy úverov všeobecne práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa.

12. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov alebo nie, ako aj otázka, kedy sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, je skutočnosť, že Smernica Rady 93/13/EHS zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice do Zákona o spotrebiteľských úveroch povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „splátky“ pridal slová „istiny, úrokov a iných poplatkov“.

13. V takomto prípade dochádza ku kolízii obsahového znenia Zákona o spotrebiteľských úveroch a Smernice Rady 93/13/EHS, ktoré má za následok sprísnenú požiadavku slovenského zákonodarcu na uvedenie členenia splátok spotrebiteľa v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to konkrétne na istinu, úroky a poplatky. Priama aplikácia ustanovení smernice však prichádza do úvahy len subsidiárne ako ultima ratio vtedy, ak eurokonformný výklad problematickeho vnútroštátneho ustanovenia nie je možný. Priama aplikácia ustanovenia smernice však nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, to znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny ani obrátený vertikálny priamy účinok. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň dodáva, že ak by vykladal vnútroštátne právo eurokonformne, pridržiaval sa obsahového znenia smernice a od dodávateľa nevyžadoval členenie splátky na istinu, úroky a poplatky, upustil by tak od zákonnej požiadavky, čo by malo za následok výklad vnútroštátneho práva contra legem a prekročenie limitov uplatnenia nepriameho účinku smernice, pričom takýto postup je neprípustný.

14. V neposlednom rade je potrebné si uvedomiť, že Súdny dvor Európskej únie vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. V súlade s vyššie uvedeným Súdny dvor Európskej únie aj vo veci C-42/15 poskytol výlučne výklad

Smernice a v žiadnom prípade sa nemohol a ani sa nevyjadroval k výkladu Zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. Absenciu obligatórných obsahových náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere postihuje zákonodarca sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 1 písm. b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho vzniká dodávateľovi právo na vrátenie sumy v rozsahu skutočne poskytnutého úveru. Súd prvej inštancie správnym spôsobom ustálil rozsah plnenia, na ktoré so zreteľom na uvádzané dôvody má žalobca nárok a podobne správne rozhodol aj o trovách konania strán sporu.

16. S poukazom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Žalovaný bol úspešný v odvolacom konaní, avšak v tomto štádiu konania mu trovy nevznikli a žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).